

Specializētās tiesas - Spānija

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: [es](#).

Spānijas 1978. gada Konstitūcijas 117. pantā noteikts, ka vienotas jurisdikcijas princips ir tiesu organizācijas un darbības pamatā.

Spānijas tiesiskajā sistēmā jurisdikcijai ir piecas jomas: civiltiesiskā, krimināltiesiskā, administratīvā, sociālā un militārā.

Spānijā nav ārkārtējas jurisdikcionālās sistēmas, bet jānorāda, ka iepriekš minētajās jurisdikcijas jomās ir izveidotas īpašas tiesas, kas izskata lietas atkarībā no izspriežamā strīda priekšmeta. Tādas ir, piemēram, tiesas, kas izskata lietas saistībā ar vardarbību pret sievietēm (*juzgados de Violencia sobre la Mujer*), komercietas (*juzgados de lo mercantil*), tiesas, kuras specializējas kriminālsodu uzraudzības jomā, vai tiesas, kas izskata mazgadīgo lietas (*juzgados de vigilancia penitenciaria o de menores*). Šīs tiesas ir vispārējās piekrišanas tiesas, bet tās izskata lietas atkarībā no izspriežamā strīda priekšmeta.

Specializētās tiesas

Tiesu varas pamatlikums paredz šādu specializēto tiesu darbību.

KOMERCTIESAS

Komercietas, kas darbojas kopš 2004. gada 1. septembra, ir specializēto tiesu iestādes. Tās ietilpst civiltiesiskajā jurisdikcijā.

TERITORIĀLĀ DARBĪBAS JOMA

Būtnībā katrā provincē ir viena vai vairākas komercietas, kuru jurisdikcija ir visā provinces teritorijā un galvenā mītne atrodas provinces galvaspilsētā.

Tās var atrasties citās provinces pilsētās, kad to prasa iedzīvotāju vajadzības, rūpniecības vai uzņēmējdarbības centru atrašanās vieta vai saimnieciskā darbība, katrā gadījumā nosakot jurisdikcijas robežas.

Var būt komercietas, kuru jurisdikcija ir paplašināta līdz divām vai vairākām viena autonomā apgabala provincēm.

PILNVARAS

Komercietas izskata lietas saistībā ar **konkurences jomu** saskaņā ar tās tiesību aktos paredzētajiem noteikumiem.

Komercietas izskata arī lietas, kuras ietilpst civiltiesiskās jurisdikcijas jomā, tajā skaitā attiecībā uz sūdzībām par rīcību saistībā ar negodīgu konkurenci, rūpnieciskajiem īpašumiem, intelektuālo īpašumu un reklāmu, kā arī attiecībā uz visiem tiem jautājumiem, kuri šajā jurisdikcijas jomā attīsta uzņēmējdarbību un kooperatīvu reglamentējošo noteikumu darbības jomu.

Komercietām ir pilnvaras **atzīt un īstenot ārvalstu tiesu un šķīrējtiesu pasludinātus spriedumus un citus lēmumus**, kad tie pasludināti komercietu jurisdikcijas robežās, ja vien tie nav jāizskata kādā citā tiesā saskaņā ar starptautiskajiem nolīgumiem vai citiem noteikumiem.

PĀRSŪDZĪBA

Provinču tiesas izskata apelācijas prasības, kurās saskaņā ar tiesību aktiem komercietas pirmajā instancē ir pasludinājuši nelabvēlīgu spriedumu, izņemot tādus lēmumus maksātnespējas lietās, kas atrisina ar nodarbinātību saistītus jautājumus, kuros jāspecializējas vienā vai vairākām tiesas nodaļām, saskaņā ar Tiesu varas pamatlikuma 98. panta noteikumiem.

Citas apelācijas prasības var ierosināt Tiesu varas pamatlikumā noteiktajos gadījumos.

KOPIENAS PREČU ZĪMJU TIESAS

Kopienas preču zīmju tiesas ir komercietības tiesas, kas atrodas Alikantē un īsteno savas pilnvaras, lai pirmajā instancē un ekskluzīvi izskatītu visas tās lietas, kuras ir ierosinātas saskaņā ar Padomes 1993. gada 20. decembra Regulu Nr. 40/94 par Kopienas preču zīmi un Padomes 2001. gada 12. decembra Regulu Nr. 6/2002 par Kopienas dizainparaugiem.

Šo pilnvaru īstenošanā minēto tiesu jurisdikcija aptver visu valsts teritoriju.

Tās ietilpst civiltiesiskajā jurisdikcijā.

Turklāt Alikantes provinces Augstākās tiesas specializētā nodaļa vai nodaļas otrajā instancē ekskluzīvi izskata arī visas tās apelācijas sūdzības, kādas minētas Eiropas Savienības Padomes 1993. gada 20. decembra Regulas Nr. 40/94 par Kopienas preču zīmi 101. pantā un Eiropas Savienības Padomes 2001. gada 12. decembra Regulā Nr. 6/2002 par Kopienas dizainparaugiem. Šo pilnvaru īstenošanā tiesu jurisdikcija aptver visu valsts teritoriju un tikai tādēļ tiek sauktas par Kopienas preču zīmju tiesām.

TIESAS, KURAS SPECIALIZĒJAS KRIMINĀLSODU UZRAUDZĪBAS JOMĀ

Tiesu, kuras specializējas kriminālsodu uzraudzības jomā (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*), jurisdikcionālās funkcijas paredz Kriminālsodu vispārējais likums (*Ley General Penitenciaria*) jomās, kas saistītas ar brīvības atņemšanas sodu un drošības līdzekļu piemērošanu, jurisdikcionālo kontroli pār kriminālsodu piespriedēju iestāžu disciplinārvaru, cietumos ieslodzīto tiesībām un pabalstiem, kā arī ar citām likumā noteiktajām jomām. Tiesas ietilpst krimināltiesiskajā jurisdikcijā.

TERITORIĀLĀ DARBĪBAS JOMA

Katrā provincē un kriminaltiesiskās jurisdikcijas robežās ir viena vai vairākas tiesas, kuras specializējas kriminālsodu uzraudzības jomā.

Madridē ir viena vai vairākas centrālās tiesas, kuras specializējas kriminālsodu uzraudzības jomā (*Juzgados Centrales de Vigilancia Penitenciaria*), ar jurisdikciju visā Spānijas teritorijā.

PILNVARAS

Tiesu, kuras specializējas kriminālsodu uzraudzības jomā, jurisdikcionālās funkcijas paredz Kriminālsodu vispārējais likums jomās, kas saistītas ar brīvības atņemšanas sodu un drošības līdzekļu piemērošanu, jurisdikcionālo kontroli pār kriminālsodu piespriedēju iestāžu disciplinārvaru, cietumos ieslodzīto tiesībām un pabalstiem, kā arī ar citām likumā noteiktajām jomām.

PĀRSŪDZĪBA

Provinču augstākās tiesas izskata tiesību aktos noteiktās apelācijas sūdzības saistībā ar lēmumiem, kurus pasludinājušas provinces tiesas, kuras specializējas kriminālsodu uzraudzības jomā.

Citas apelācijas prasības var ierosināt Tiesu varas pamatlikumā noteiktajos gadījumos.

MAZGADĪGO TIESAS

TERITORIĀLĀ DARBĪBAS JOMA

Katrā provincē ir viena vai vairākas mazgadīgo tiesas ar jurisdikcijas robežām visā provinces teritorijā un ar galveno mītni provinces galvaspilsētā.

Madridē ir Centrālā mazgadīgo tiesa ar jurisdikcijas robežām visā Spānijas teritorijā, kas izskata lietas saskaņā ar tiesību aktiem, kuri reglamentē mazgadīgo kriminālatbildību.

PILNVARAS

Mazgadīgo tiesas ir pilnvarotas tiesāt par noziegumiem un likumpārkāpumiem, ko pastrādājušas personas, kuras ir vecākas par 14 un jaunākas par 18 gadiem.

Mazgadīgo tiesu tiesnešiem ir jāveic funkcijas, kas noteiktas tiesību aktos attiecībā uz mazgadīgajiem, kuri veikuši darbības, kas saskaņā ar tiesību aktiem tiek uzskatītas par noziegumiem vai likumpārkāpumiem, vai citas darbības, kuras saistībā ar mazgadīgajiem tiek norādītas tiesību aktos.

PĀRSŪDZĪBA

Provinču augstākās tiesas izskata tiesību aktos noteiktās apelācijas sūdzības saistībā ar lēmumiem, kurus pasludinājušas provinces mazgadīgo tiesas.

Citas apelācijas prasības var ierosināt Tiesu varas pamatlikumā noteiktajos gadījumos.

TIESAS, KURĀS IZSKATA LIETAS SAISTĪBĀ AR VARDARBĪBU PRET SIEVIETĒM

TERITORIĀLĀ DARBĪBAS JOMA

Katrā reģionā ir viena vai vairākas tiesas, kurās izskata lietas saistībā ar vardarbību pret sievietēm, ar galveno mītni reģiona galvaspilsētā un ar jurisdikcijas robežām visā reģiona teritorijā. Nosaukumā ir minēta pašvaldība, kurā tiesa atrodas.

Reģionos, kuros ir tikai pirmās instances un pirmstiesas izmeklēšanas tiesa (*Juzgado de Primera Instancia e Instrucción*), jautājumus saistībā ar vardarbību pret sievietēm izskata tieši šajā tiesā.

Šīs tiesas ietilpst krimināltiesiskajā jurisdikcijā.

PILNVARAS

Krimināltiesību jurisdikcijā un jebkurā gadījumā saskaņā ar Kriminālprocesa likumā paredzētajām procedūrām un pārsūdzības iespējām tiesas, kurās izskata lietas saistībā ar vardarbību pret sievietēm, izskata lietas arī šādās jomās:

- izskatīt lietas, lai pieprasītu kriminālatbildību par Kriminālkodeksā minētajiem noziegumiem saistībā ar slepkavību, abortu, ievainojumiem, traumu embrijam, noziegumiem pret brīvību, morāles integritāti, seksuālo brīvību vai jebkuriem citiem noziegumiem, kas pastrādāti vardarbīgi vai lai iebiedētu un vērsti pret kādu, kura ir vai ir bijusi apsūdzētās personas sieva, vai pret sievieti, kurai ar apsūdzēto aizvien ir vai ir bijušas līdzvērtīga veida attiecības, pat bez kopdzīves, kā arī par noziegumiem, kas pastrādāti pret pēcnācējiem (paša, sievas vai sievietes, ar kuru ir kopdzīve) vai pret nepilngadīgajiem, vai personām ar invaliditāti, kuras dzīvo kopā ar apsūdzēto vai ir pakļautas likumīgām pilnvarām, aizgādībai, aizbildniecībai, kopšanai vai aprūpei attiecībā uz sievu vai sievieti, ar kuru ir kopdzīve, arī tad, kad ir notikusi vardarbība dzimuma dēļ;
- izskatīt lietas par kriminālatbildību saistībā ar jebkādiem ģimenes tiesību un pienākumu likumpārkāpumiem, ja cietušais atbilst kādai no iepriekšējā punktā minētajām kategorijām;
- izdot atbilstīgas pavēles par aizsardzību cietušajiem, neskarot tās pilnvaras, kas piešķirtas nozīmētajam tiesnesim (*Juez de Guardia*).

Civiltiesību jurisdikcijā un jebkurā gadījumā saskaņā ar Civilprocesa likumā paredzētajām procedūrām un pārsūdzības iespējām tiesas, kurās izskata lietas saistībā ar vardarbību pret sievietēm, izskata lietas arī šādās jomās:

- vecāku tiesības, materinitāte un paternitāte;
- laulības anulēšana, laulāto atšķiršana un šķiršanās;
- ar vecāku un bērnu attiecībām saistīti jautājumi;
- ar adopcijai nepieciešamajiem apstiprinājumiem saistīti jautājumi.

Tiesām, kurās izskata lietas saistībā ar vardarbību pret sievietēm, ir ekskluzīvas pilnvaras civiltiesiskās jurisdikcijas jomā, kad vienlaicīgi sakrīt šādi nosacījumi:

- tādas civilās tiesvedības gadījumā, kura attiecas uz kādu no iepriekšējā punktā minētajām jomām;
- ja kāda no civilajā tiesvedībā iesaistītajām pusēm ir cietusi no vardarbības dzimuma dēļ;
- ja kāda no civilajā tiesvedībā iesaistītajām pusēm ir apsūdzēta vardarbības aktu dzimuma dēļ īstenošanā kā tajos vainīgā, pamudinātāja vai līdzzinātāja persona;
- ja tiesā, kurā izskata lietas saistībā ar vardarbību pret sievietēm, ir ierosināta krimināllieta par noziegumu vai likumpārkāpumu saistībā ar vardarbību pret sievietēm vai ir pieņemts rīkojums par aizsardzības nodrošināšanu personai, kas cietusi no vardarbības dzimuma dēļ.

Ja tiesnesis secina, ka viņa rīcībā esošā informācija par rīcību acīmredzami neliecina par vardarbību dzimuma dēļ, viņš prasību var noraidīt, nododot to izskatīšanai kompetentā tiesu iestādē.

Visos šajos gadījumos starpniecība ir aizliegta.

PĀRSŪDZĪBA

Provinču augstākās tiesas izskata tiesību aktos noteiktās apelācijas sūdzības saistībā ar lēmumiem, ko pasludinājušas provinces tiesas, kurās izskata lietas saistībā ar vardarbību pret sievietēm.

Citas apelācijas prasības var ierosināt Tiesu varas pamatlikumā noteiktajos gadījumos.

SPECIALIZĒTĀS TIESAS SASKAŅĀ AR TIESU VARAS ĢENERĀLPADOMES VIENOŠANOS

Spānijā, neskarot jurisdikcionālās vienotības principu un esot daļai no piecām jurisdikcijas jomām, specializētās tiesas var izveidot ne vien īpaši saskaņā ar Tiesu varas pamatlikumu, kā tas ir komercietiesu gadījumā, mazgadīgo tiesu un tādu tiesu gadījumā, kurās izskata lietas saistībā ar vardarbību pret sievietēm, bet arī tad, ja Tiesu varas ģenerālpadome saskaņā ar minētā pamatlikuma 98. pantu īsteno specializāciju, kā tas ir ģimenes lietu tiesu (*Juzgados de Familia*), tiesu, kurās lemj par ieķīlātu īpašumu izpirkšanu (*Juzgados de Ejecución Hipotecaria*), vai izpildtiesu (*Juzgados de Ejecutorias*) gadījumā.

Citas specializētās tiesas

Spānijas 1978. gada Konstitūcijas 117. pantā noteikts, ka vienotas jurisdikcijas princips ir tiesu organizācijas un darbības pamatā.

Šis princips tiek īstenots vienotā jurisdikcijā, ko veido vienota vispārējās piekrišanas tiesu tiesnešu un mirtiesnešu struktūra.

Tomēr Konstitūcija paredz vairāku specializēto tiesu darbību. Tās ir iestādes, kas ir pilnībā neatkarīgas un objektīvas, kā arī pilnībā pakļautas tiesiskuma principam.

Tādas ir turpmāk minētās tiesas.

KONSTITUCIONĀLĀ TIESA

Spānijas Konstitucionālā tiesa ir izveidota kā ārpus ierastās tiesu varas esoša iestāde, bet tai piešķirts jurisdikcionāls raksturs saskaņā ar Spānijas 1978. gada Konstitūcijas 159. pantu.

Tiesa ir Konstitūcijas augstākā interpretētāja iestāde, neatkarīga un unikāla savā struktūrā un ar jurisdikcijas darbības jomu visā valsts teritorijā.

SASTĀVS

Tiesas sastāvā ir divpadsmit karaļa iecelti mirtiesneši, no kuriem četrus iecelšanu ierosina kongress ar trīs piektdaļu locekļu balsu vairākumu; četrus mirtiesnešu iecelšanu ierosina senāts ar identisku balsu vairākumu; divus mirtiesnešu iecelšanu ierosina valdība un vēl divus — Tiesu varas ģenerālpadome, no tiem ievēlot priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku.

PILNVARAS

Konstitucionālā tiesa lietas izskata tiesību aktos noteiktajos gadījumos un kārtībā, tajā skaitā:

- apelācijas sūdzības un lietas saistībā ar nekonstitucionālu rīcību pret tiesību aktiem, normatīvajiem noteikumiem vai aktiem, kuriem ir likuma spēks;
- apelācijas sūdzības saistībā ar pārkāpumiem civiltiesību un brīvību jomā, kā tas noteikts Konstitūcijas 53. panta 2. punktā;
- konstitucionāli konkurences strīdi starp valsti un autonomajiem apgabaliem vai starp autonomajiem apgabaliem;
- strīdi starp valsts konstitucionālajām iestādēm;
- prasības saistībā ar starptautisko nolīgumu konstitucionālismu.

Papildu informāciju skatīt: [Konstitucionālā tiesa](#)

AUDITORU TIESA

Auditoru tiesa ir augstākā finanšu iestāde, kas atbildīga par valsts, kā arī sabiedriskā sektora grāmatvedības un ekonomisko pārvaldi.

Neskarot savu jurisdikciju, auditoru tiesa atrodas likumdošanas varas darbības jomā un ir tiešā vispārējo tiesu pakļautībā.

SASTĀVS

Tiesai ir divpadsmit locekļi, auditori (*Consejeros de Cuentas*), no kuriem sešus ieceļ deputātu kongress un sešus — senāts, kuri darbojas, pamatojoties uz neatkarības, neatceļamības no amata un amatu nesavienojamības principa, tāpat kā tiesneši.

FUNKCIJAS

Auditoru tiesai ir šādas funkcijas:

- finanšu funkcija ar ārēju, pastāvīgu un patēriņa raksturu, ar kuru pārbauda, vai saimnieciskās un finanšu darbības valsts sektorā atbilst likumības, efektivitātes un ekonomijas principiem;

- jurisdikcionālā funkcija nav nekas cits kā finanšu atbildības tiesvedība tiem, kuri ir atbildīgi par valsts īpašuma, bagātību vai vērtību apsaimniekošanu, un tās mērķis ir kompensēt valsts krājumus, kuriem nodarīti zaudējumi piesavināšanās, nekorektas, nepilnīgas vai neattaisnojamas darbības vai citu iemeslu dēļ.

Papildu informāciju skatīt: [Auditoru tiesa.](#)

TRADICIONĀLĀS TIESAS

Konstitūcijas 125. pantā tās ir atzītas kā viens no veidiem, kādā sabiedrība var piedalīties tiesu administrācijā.

Tiesu varas pamatlikuma 19. pantā par tradicionālajām tiesām ir atzīta tiesa, kas pārvalda ūdeņus Valensijas zemiņē (*Tribunal de las Aguas de la Vega Valencia*) un Mursijas Lietpratīgo cilvēku padome (*Consejo de Hombres Buenos de Murcia*).

TIESA, KAS PĀRVALDA ŪDEŅUS VALENSIJAS ZEMIENĒ

Darbojas Valensijas teritorijā.

To veido astoņi zemnieku sindikāti, kurus demokrātiskās vēlēšanās ievēl *Huerta Valenciana* (Valensijas auglīgais reģions) pārvaldnieki, un to jurisdikcijas jomā ietilpst vienlīdzīga ūdens sadale starp vairākiem lauksaimniecības zemju īpašniekiem, pašu pārvaldnieku starpā radušos domstarpību risināšana un attiecīgu sankciju piemērošana par Irigācijas noteikumu pārkāpumiem.

MURSIJAS LIETPRATĪGO CILVĒKU PADOME

Lietpratīgo cilvēku padome ir institucionalizēta un reglamentēta kopš 1849. gada kā Mursijas auglīgā reģiona Augstākās tiesas struktūrvienība. Padomes sastāvā ir priekšsēdētājs, sekretārs un pieci locekļi.

Mursijas Lietpratīgo cilvēku padome katru ceturtdienu pilsētas domes sanāksmju zālē rīko publisku uzklauššanu un katru lietu izskata tās dienas sanāsmē vai vēlākais nākamajā uzklauššanas reizē. Lēmumus pieņem pilnībā un ar balsu vairākumu, lai gan neizšķirta balsu skaita gadījumā priekšsēdētājam ir izšķirošā balss. Mursijas Lietpratīgo cilvēku padomes piespriedīs sankcijas ir tikai finansiālas. Šīs tiesas pasludinātie lēmumi ir galīgi, negrozāmi un izpildāmi.

Papildu informācijai skatīt: [Lietpratīgo cilvēku padome.](#)

Saites

[SPĀNIJAS TIESU VARAS ĢENERĀLPADOME](#)

[SPĀNIJAS KONSTITUCIONĀLĀ TIESA](#)

SPĀNIJAS AUDITORU TIESA

[SPĀNIJAS TRADICIONĀLĀS TIESAS](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 12/03/2019